

ใบสมัครเพื่อเสนอบทความในงานการประชุม

THAILAND QUALITY CONFERENCE & The 19th Symposium on TQM-Best Practices in Thailand

ประเภทการสมัคร TQM-Progressive Learners (ต้องจัดทำ Abstract, Presentation Slide เท่านั้น)

ประเภทองค์กร หน่วยงานด้านการศึกษา

ชื่อเรื่องนำเสนอ แนวทางการบอกรับฐานข้อมูลออนไลน์

เป็น “วิธีปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม” ของกระบวนการ ในหมวด 6. การจัดการกระบวนการ

ชื่อหน่วยงาน สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ที่อยู่ 123 ถ.มิตรภาพ หอสมุดกลาง สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น อ.เมือง จ.ขอนแก่น

โทรศัพท์ 043 202541-2 โทรสาร 043202543

เว็บไซต์ <http://www.library.kku.ac.th/web/>

ชื่อผู้เขียน (ผู้นำเสนอ) นายศิวัฒน์ ศรีสุนทร ตำแหน่ง บรรณารักษ์

โทรศัพท์ 043-009700 ต่อ 42613 โทรสาร 0 4320 2543

มือถือ 082-3084876 อีเมล siwasr@kku.ac.th

สรุปจุดที่เป็น “วิธีปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม” (อย่างน้อย 1 ข้อ)

- 1) พัฒนาขั้นตอนและรูปแบบของการวิเคราะห์สถิติการใช้งานฐานข้อมูลวารสารวิชาการออนไลน์
- 2) สร้างแนวทางในการบอกรับฐานข้อมูลวารสารวิชาการออนไลน์โดยอิงจากความต้องการของผู้ใช้บริการและความคุ้มค่า

ประสิทธิผล (ต้องวัดค่าได้อย่างน้อย 1 ข้อ)

- 1) ฐานข้อมูลวารสารวิชาการออนไลน์มีการใช้งานอย่างคุ้มค่า ตามเกณฑ์ที่กำหนดของสำนักหอสมุด โดยในปี 2560 ฐานข้อมูลที่บอกรับโดยสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีอัตราการใช้งานเฉลี่ยไม่เกิน 300 บาทต่อบทความ (เกณฑ์ที่สำนักหอสมุด กำหนดคือไม่เกิน 400 บาทต่อบทความ โดยดูจากจำนวนครั้งดาวน์โหลดด้วยราคาฐานข้อมูล) อาทิเช่น อัตราการใช้งานเฉลี่ยฐานข้อมูล AIP Consortia Online Access อยู่ที่ 72 บาทต่อบทความ, อัตราการใช้งานเฉลี่ยฐานข้อมูล Annual Reviews อยู่ที่ 109 บาทต่อบทความ, อัตราการใช้งานเฉลี่ยฐานข้อมูล Cambridge Journal Online อยู่ที่ 85 บาทต่อบทความ, อัตราการใช้งานเฉลี่ยฐานข้อมูล SciFinder Scholar อยู่ที่ 33 บาทต่อบทความ, อัตราการใช้งานเฉลี่ยฐานข้อมูล Proquest Agriculture Science Collection อยู่ที่ 278 บาทต่อบทความ, อัตราการใช้งานเฉลี่ยฐานข้อมูล EDS one search อยู่ที่ 18 บาทต่อบทความ เป็นต้น
- 2) ฐานข้อมูลวารสารวิชาการออนไลน์ที่บอกรับตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการมากขึ้น

การอนุญาตให้มูลนิธิฯ จัดให้ผู้สนใจเข้าเยี่ยมชม “Best-Practices” ขององค์กรผู้สมัครนี้ได้

[✓] อนุญาต

การอนุญาตให้มูลนิธิฯ บันทึกวีดีโอผลงานระหว่างที่นำเสนอในวันการจัดงานขององค์กรผู้สมัครนี้ได้

[✓] อนุญาต

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : แนวทางการบอกรับฐานข้อมูลออนไลน์

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประวัติและความเป็นมาโดยย่อ :

ในปัจจุบันทรัพยากรการเรียนรู้ที่จะสนับสนุนนักศึกษา อาจารย์ บุคลากรและนักวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ไม่ได้มีแต่สิ่งพิมพ์ เช่นหนังสือ วารสาร นิตยสาร ฯ เพราะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้และทรัพยากรในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ เช่นฐานข้อมูลวารสารวิชาการออนไลน์, หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ฯ ที่ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงได้จากทุกที่ ทุกเวลาประกอบกับพฤติกรรมผู้ใช้ที่เปลี่ยนไป ภายหลังจากอินเทอร์เน็ตมีการพัฒนาขึ้นอย่างก้าวกระโดด ทำให้ผู้ใช้จำนวนหนึ่งหันเหไปสืบค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่อยู่ในอินเทอร์เน็ตซึ่งทำได้ง่ายกว่ามาสืบค้นทรัพยากรในห้องสมุด

แต่เนื่องจากฐานข้อมูลวารสารวิชาการออนไลน์นั้นมีราคาสูงมาก และมีหลากหลายสำนักพิมพ์ทำให้สำนักหอสมุดไม่มีงบประมาณเพียงพอในการจัดหาให้บริการได้ทั้งหมด สำนักหอสมุดจึงจำเป็นต้องคัดเลือกบอกรับเพียงบางฐานข้อมูลที่คาดว่าจะตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

การบอกรับในอดีต ส่วนใหญ่มักจะละเลยการให้ความสำคัญกับสถิติการใช้งาน และหากมีงบประมาณเพียงพอก็มักจะต่ออายุการบอกรับทุกฐานข้อมูลที่เคยบอกรับมาก่อน เมื่อมีงบประมาณเหลือจึงค่อยหันไปบอกรับฐานข้อมูลใหม่ ๆ ซึ่งการละเลยการวิเคราะห์สถิติการใช้งานฐานข้อมูลนั้นก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดโอกาสบอกรับฐานข้อมูลที่ไม่มีคนใช้งานหรือใช้งานน้อย จนไม่คุ้มกับงบประมาณที่ได้ลงทุนจัดหาไป

จากสาเหตุข้างต้น จึงทำให้เกิดกระบวนการวิเคราะห์สถิติการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อดูว่าแต่ละฐานข้อมูลมีการใช้มากน้อยเพียงใด มีความคุ้มค่าต่อการลงทุนและตรงกับความต้องการของผู้ใช้หรือไม่ ซึ่งข้อมูลที่ได้เหล่านี้จะเป็นส่วนในการตัดสินใจ เพื่อให้แน่ใจได้ว่าฐานข้อมูลวารสารวิชาการออนไลน์ที่สำนักหอสมุดบอกรับในแต่ละปีจะคุ้มค่าต่อการลงทุน ตรงความต้องการของผู้ใช้บริการในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และการวิจัยในมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยนำเครื่องมือ Google Spreadsheet มาใช้ให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถทำงานผ่านระบบออนไลน์และผู้บริหารเข้าไปใช้งานในการตัดสินใจได้ตลอดเวลา ปรับกระบวนการทำงานในการบันทึกข้อมูลให้ใช้ร่วมกัน และ ปรับรูปแบบการนำเสนอข้อมูลให้เข้าใจง่ายด้วยโปรแกรม Power BI

วิสัยทัศน์ ค่านิยม วัฒนธรรม พันธกิจ นโยบาย :

วิสัยทัศน์

“เป็นแหล่งเรียนรู้ชั้นเลิศ (Excellent Resources Center) และมีนวัตกรรมบริการเพื่อสนับสนุนมหาวิทยาลัยขอนแก่นให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำของโลก”

Excellent Resources Center with Innovative Services to Empowering KhonKaen University Missions and Goals to become a World Class Research based University.

วัฒนธรรมองค์กร

เป็นศูนย์กลางของการสร้างองค์ความรู้และสนับสนุนการพัฒนาตนเองอย่างสร้างสรรค์ให้กับผู้รับบริการ
สมรรถนะหลัก ทักษะการจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกรวดเร็วทุกที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

พันธกิจ

1. เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนยุคใหม่ที่สามารถเข้าถึงสารสนเทศความรู้และได้รับการบริการได้อย่างเสมอภาคทุกเวลาและทุกสถานที่ (Access and Discovery)
2. เป็นแหล่งรวบรวมข่าวสารที่ทันสมัยที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ง่าย (Information)
3. เป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศและความรู้เพื่อสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อความเป็นเลิศ (Research Supports)
4. เป็นศูนย์กลางการศึกษาเพื่อความบันเทิงและการพัฒนาตนเอง (Inspirational Learning)
5. เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยทุกรูปแบบ (Intellectual Property)

ยุทธศาสตร์การบริหารสำนักหอสมุด ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1) การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและความรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ และสนับสนุนการวิจัยเพื่อผลักดันให้มหาวิทยาลัยเป็นสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย

ยุทธศาสตร์ที่ 2) เป็นศูนย์กลางความรู้ และบริการ เพื่อสนับสนุนการผลิตบัณฑิตและการทำวิจัยของมหาวิทยาลัยเพื่อความเป็นเลิศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3) เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย และคลังทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์ที่ 4) การพัฒนาการบริการลูกค้าและการตลาดเพื่อการบริการที่เป็นเลิศ

ยุทธศาสตร์ที่ 5) การบริหารจัดการองค์กรอย่างมีคุณภาพ

รายละเอียดเพิ่มเติมของวิธีปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยมที่สอดคล้องกับค่าประสิทธิผล : (1-2 หน้า)

แนวทางการบอกรับฐานข้อมูลออนไลน์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สำนักหอสมุดสามารถใช้งบประมาณในการบอกรับฐานข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดและตอบสนองความต้องการผู้ใช่มากที่สุดโดยในการบอกรับนั้นจะมีวิธีการแตกต่างจากเดิมเริ่มตั้งแต่การพิจารณาฐานข้อมูลที่จะบอกรับแต่เดิมบรรณารักษ์จะเป็นผู้คัดเลือกว่าจะบอกรับฐานข้อมูลใดซึ่งรายชื่อฐานข้อมูลที่จะนำมาพิจารณาก็มีทั้งบรรณารักษ์เป็นผู้เสาะหาเองหรือได้รับการเสนอแนะจากอาจารย์ผู้สอนเมื่อได้รายชื่อมาจึงจะมาพิจารณาต่อว่าฐานข้อมูลนั้นสามารถตอบโจทย์การเรียนการสอนของแต่ละคณะหรือสาขาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยขอนแก่นหรือไม่ถ้าหากตอบโจทย์ได้ก็จะบอกรับและจะต่ออายุสัญญาไปเรื่อยๆตราบที่ยังมีงบประมาณเพียงพอแม้ว่าบางฐานมีสถิติการใช้งานน้อยจนไม่อยู่ในเกณฑ์ความคุ้มค่าต่องบประมาณที่ทางมหาวิทยาลัยได้จ่ายไป

ดังนั้นสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงได้จัดทำแนวทางการบอกรับฐานข้อมูลออนไลน์โดยใช้แนวคิด Input-Process-Output ที่มีประสิทธิภาพทำอย่างมีระบบ (Systematic) โดยอาศัยวงจรPDCAในขั้นตอนการบอกรับดังต่อไปนี้

P: Plan

1. จัดสรรงบประมาณในการจัดหาฐานข้อมูลออนไลน์
2. บรรณารักษ์เสาะหาหรือรับซื้อข้อเสนอแนะจากอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับฐานข้อมูลที่ต้องการให้สำนักหอสมุดบอกรับ
3. กำหนดแหล่งบันทึกข้อมูลกลางในการจัดหา เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานจากห้องสมุดต่างๆได้ทำงานร่วมกัน และผู้บริหารสามารถเข้าไปดูข้อมูลที่เป็นปัจจุบันประกอบการตัดสินใจ

D:Do

4. เมื่อสำนักหอสมุดพิจารณาแล้วว่าฐานข้อมูลนั้นๆสอดคล้องกับการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยก็จะดำเนินการขอเปิดทดลองใช้กับสำนักพิมพ์เมื่อได้ช่วงเวลาที่แน่นอนสำนักหอสมุดก็จะประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนให้นักศึกษาอาจารย์และบุคลากรมาทดลองใช้งาน
5. เปิดทดลองให้นักศึกษาอาจารย์บุคลากรทดลองเข้าใช้งานฐานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของสำนักหอสมุด
6. สร้างแหล่งเก็บข้อมูลกลางใน Google Spreadsheet กำหนดสิทธิและหน้าที่ในการเข้าใช้งาน ปรับกระบวนการทำงานผ่านระบบออนไลน์

C:Check

7. เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาทดลองใช้งานสำนักหอสมุดจะขอสถิติการเข้าใช้จากสำนักพิมพ์มาเพื่อพิจารณาว่าจะบอกรับหรือไม่โดยจะดูจากยอดจำนวนดาวน์โหลด/อ่านบทความฉบับเต็มและดูราคาเฉลี่ยต่อบทความว่าอยู่ในเกณฑ์ที่รับได้หรือไม่ (ราคาฐานข้อมูลหารด้วยจำนวนครั้งการดาวน์โหลด/อ่านบทความฉบับเต็ม)
8. บันทึกสถิติการใช้งานลงในแหล่งเก็บข้อมูลกลาง ตรวจสอบการบันทึกข้อมูลร่วมกัน ให้แน่ใจว่าข้อมูลที่นำเข้ามีความถูกต้อง สมบูรณ์เพียงพอต่อการพิจารณา
9. นำข้อมูลสถิติการใช้งานมาประมวลผลโดยใช้เครื่องมือในการนำเสนอ Power BI เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของกราฟฟิคที่เข้าใจง่าย และช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

A:Action

10. หากฐานข้อมูลนั้นผ่านเกณฑ์ก็จะเข้าสู่ขั้นตอนการนำเสนอต่อผู้บริหารเพื่อพิจารณาบอกรับต่อไป
11. หากฐานข้อมูลนั้นไม่ผ่านเกณฑ์ (ยอดจำนวนดาวน์โหลด/อ่านบทความฉบับเต็ม น้อยและราคาเฉลี่ยต่อบทความสูงกว่าเกณฑ์) สำนักหอสมุดจะไม่บอกรับฐานข้อมูลดังกล่าวแต่ทั้งนี้หากนักศึกษาอาจารย์บุคลากรจำเป็นต้องดาวน์โหลดบทความจากฐานข้อมูลดังกล่าวสำนักหอสมุดจะเสนอทางเลือกอื่นให้แทน อาทิเช่นซื้อเป็นรายบทความ, ขอยืมระหว่างห้องสมุด เป็นต้น

เปรียบเทียบผลในการพัฒนาแนวทางการบอกรับฐานข้อมูลออนไลน์

แบบเดิม	แบบใหม่
1.ไม่ทราบความต้องการของผู้ใช้บริการ เนื่องจากไม่มีการศึกษาสถิติการดาวน์โหลดบทความจากฐานข้อมูลออนไลน์	1.สามารถศึกษาความต้องการของผู้ใช้บริการจากยอดดาวน์โหลด และยอด Turnaway ของแต่ละฐานข้อมูล
2.ฐานข้อมูลที่บอกรับไม่ได้ถูกใช้งานจนคุ้มค่าเนื่องจากอาจไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการ	2.สถิติการใช้งานแต่ละฐานข้อมูลอยู่ในเกณฑ์คุ้มค่า เนื่องจากในการบอกรับฐานข้อมูลแต่ละฐานนั้น อิงจากสถิติการใช้งาน
3.ฐานข้อมูลออนไลน์ไม่มีความหลากหลาย เพราะบอกรับแต่ฐานเดิม ๆ ที่เคยบอกรับมาก่อน	3.ฐานข้อมูลมีการหมุนเวียนอยู่ตลอด ทำให้มีโอกาสและงบประมาณในการคัดสรรฐานข้อมูลใหม่ ๆ มาให้บริการ
4. ห้องสมุดจะไม่ทราบว่าฐานข้อมูลที่บอกรับมีฐานใดบ้างที่มีการเข้าใช้น้อย เนื่องจากไม่มีการศึกษาสถิติการใช้งาน	4.การเข้าไปศึกษาสถิติจะช่วยให้ห้องสมุดทราบว่าฐานข้อมูลใดบ้างที่มีการใช้น้อย เมื่อพบแล้วจะได้ดำเนินการหาทางแก้ไขเพื่อให้เกิดการใช้อย่างคุ้มค่า เช่น การเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ เป็นต้น

ข้อจำกัดในการบอกรับฐานข้อมูลใหม่ๆ

1. ฐานข้อมูลมีราคาสูง
2. ฐานข้อมูลบางฐานถึงจะมีสถิติน้อยแต่ไม่สามารถยกเลิกได้เนื่องจากเป็นความต้องการของคณะ/สาขาวิชา
3. ฐานข้อมูลบางฐานจะมีเงื่อนไขในการบอกรับที่ต้องจ่ายค่า Maintain วารสารที่เคยบอกรับ